

KÜLÜGYI MŰHELY – GYORSELEMZÉS SOROZAT

NAGY ZSUZSANNA MÁRIA

TERÜLETI ALAPÚ TARTALOMKORLÁTOZÁS, AVAGY A *GEO-BLOCKING* JELENSÉGE ÉS SZABÁLYOZÁSI KÉRDÉSEI AZ UNIÓS JOGBAN

2022. ÉV 1. SZÁM

KÜLÜGYI MŰHELY – GYORSELEMZÉS SOROZAT

A Külügyi Műhely Alapítvány
elektronikus (online) megjelenésű időszaki kiadványa

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. Kiss Lilla Nóra – dr. Wágner Tamás Zoltán

SZAKMAI LEKTOR:

Dr. Angyal Zoltán – Dr. Szabó Balázs

TITKÁR:

Tóth Zoltán Balázs

SZERKESZTŐSÉG TAGJAI:

Kontra Réka, Dr. Szabó Balázs, Dr. Tárnok Balázs

KIADÓ:

Külügyi Műhely Alapítvány
1043 Budapest, Erzsébet utca 19.
Tel.: +3630-473-3508

Honlap: www.kulugyimuhelyalapitvany.hu

E-mail: kmszerkesztoseg@gmail.com

A kiadványt az Országos Széchényi Könyvtár
Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázis archiválja.

© Nagy Zsuzsanna Mária 2022.
© Külügyi Műhely Alapítvány, 2022.

ISSN 2630-8088
Crossref DOI 10.54599

[DOI: 10.54599/KMGYS.2022.1](https://doi.org/10.54599/KMGYS.2022.1)

TERÜLETI ALAPÚ TARTALOMKORLÁTOZÁS, AVAGY A *GEO-BLOCKING* JELENSÉGE ÉS SZABÁLYOZÁSI KÉRDÉSEI AZ UNIÓS JOGBAN

TERRITORIAL CONTENT RESTRICTION OR GEO-BLOCKING AND REGULATORY ISSUES IN THE EU LAW

NAGY ZSUZSANNA MÁRIA¹

Absztrakt: A *geo-blocking* kérdésköre nagyon aktuális, nemcsak a vonatkozó jogi normák többségének viszonylagos új volta miatt, hanem a például Magyarországon is időről időre felbukkanó sajtóérdeklődés okán. Egy olyan témáról van szó, ami napi szinten befolyásolhatja az Európai Unión belüli utazás, munkavállalás, tanulás esetén az uniós polgárok életét. Ezen okokból kifolyólag fontos a *geo-blocking* szabályozásáról minél többet tudni, feltárni az esetleges hiányosságokat, utat mutatni a hatályos uniós szabályozás továbbfejlesztésére. A tanulmányban ezekre törekszem.

Kulcsszavak: Európai Unió, *geo-blocking*, gazdaság, szabályozások

Abstract: The issue of geo-blocking is very topical, not only because of the relatively new nature of most of the relevant legal norms, but also because of the press interest that appears in Hungary from time to time, especially with regard to sports broadcasting rights. This is an issue that can affect the lives of EU citizens when traveling, working or studying in the European Union on a daily basis. For these reasons, it is important to know as much as possible about the regulation of geo-blocking, to explore possible shortcomings, and to show the way to further develop the current EU regulation.

Keywords: European Union, geo-blocking, economy, regulation

¹ Nagy Zsuzsanna Mária, Miskolci Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar, ötödéves joghallgató.

ORCID azonosító: <https://orcid.org/0000-0002-8230-2314>

A Szerző további szakmai munkásságát lásd a Magyar Tudományos Művek Tára oldalán: <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10076402>

E-mail cím: zsuzsanna.nagy98@gmail.com

BEVEZETÉS

Gyakran hallani, hogy a *Z generáció* tagjai² már „tablettel és telefonnal a kezükben születtek”. Egy 2-3 éves kisgyermek már gond nélkül irányítja a *Smart Tv*-t vagy kapcsol be magának mesét a *Youtube*-on. Az „okos eszközök” a tanulmány lezárásakor az életünk szerves részévé váltak, használatuk igen széleskörű, legyen szó akár hivatali ügyintézésről, munkáról, oktatásról, vagy szabadidős tevékenységről. A digitális technológiák tehát nemcsak a magánéletünkben, hanem a gazdaság és a munka világában is meghatározó szerepet játszanak.³ 2020 tavaszán az új típusú COVID-19 koronavírus miatt kialakult veszélyhelyzet még inkább rádöbentette a társadalmat arra, hogy mennyire megkerülhetetlen tényezővé váltak életünkben az okos eszközeink. A veszélyhelyzetre tekintettel kihirdetett rendkívüli jogrendben számos európai uniós tagállam hozott távoktatással, távmunkavégzéssel, valamint kijárási korlátozásokkal kapcsolatos intézkedéseket, melyek mindegyike az okos eszközök alkalmazásának kedvezett és kedvez.⁴ A pandémia rámutatott arra, hogy a vírus terjedésének a szociális érintkezések lecsökkentésével lehet gátat szabni, ugyanakkor az élet nem állhat meg. Szükség van arra, hogy az emberek dolgozni tudjanak, oktatásban részesüljenek, ki tudjanak kapcsolódni. Az internet és az okos eszközök alkalmazása számos előnnyel jár, de ezzel egyidejűleg lehetőséget is biztosít a – sokszor hátrányos – megkülönböztetés új formáinak kibontakozására. Ilyen hátrányos megkülönböztetés a területi alapú tartalomkorlátozás is, vagyis a *geo-blocking*. Kutatásom középpontjában az Európai Parlament és Tanács által megalkotott 2018/302 *Geo-blocking* Rendelet és maga a *geo-blocking* jelensége áll. Az első fejezetben annak meghatározására törekszem, hogy mi is ez a jelenség pontosan és milyen hatásai vannak. A második fejezetben kifejtem, hogy miért volt szükség a szabályozásra, mi a szabályozási koncepció, mitől jó, esetleg milyen hiányosságokat lehet felfedezni. Hipotézisem, hogy a *geo-blocking* károsan befolyásolja a gazdaságot, ezen belül pedig a piaci szereplők gazdasági érdekeit. Módszertanilag a tanulmány elsősorban dogmatikai elemző. Tanulmányom egy elméleti, szekunder, vagyis már meglévő információkat, adatokat felhasználó kutatáson alapszik. A téma jellegéből fakadóan elsősorban uniós jogi aktusokat vizsgálok, de munkám során az Európai Bíróság ítéleteit és a témában eddig megjelent szakcikkek is elemzem.

I. A *GEO-BLOCKING* JELENSÉG

1.1. A *geo-blocking* fogalma

A *geo-blocking* kifejezésnek nincs tökéletes hazai megfelelője, magyar fordításban területi alapú tartalomkorlátozásként került be a jogi terminológiába. A különböző országokban szintén az angol kifejezéssel találkozhatunk legtöbbször, Németországban nincs is rá külön megnevezés, de például a Franciaországban elterjedt a „*blocage*

² A *Z generáció* tagjai jellemzően 1995 és 2010 között születtek. Tagjai tipikusan különböznek az előző generációk, főleg a közvetlenül megelőző *Y generáció* tagjaitól, amelynek kialakulásában a technika fejlődése játszott rendkívül fontos szerepet. Az 1990-es évek végén születettek és az annál fiatalabbak beleszülettek a digitális technológiák világába, amelyben már elképzelhetetlen élni a Web 2.0, mobiltelefonok, más digitális és kommunikációs eszközök használata nélkül. A *Z generáció*ra használt másik fogalom a Marc Prensky által alkotott „digitális bennszülöttek” kifejezés.

³ CSEH, 2020. 51.o.

⁴ KISS, 2020. 75.o.

*géographique*⁵ használata is, Olaszországban és Svájcban pedig a „*blocco geografico*” vagy „*geo-discriminazione*”⁶, vagyis mindegyik esetben a *geo-blocking* egyenes fordítása, amely földrajzi blokkolást, illetve geo-diszkriminációt jelent.

A *geo-blocking* fogalmát és pontos tartalmát viszonylag nehéz meghatározni, hiszen a digitális térben történő diszkriminatív gyakorlatok nehezen érhetők tetten, nehezen listázhatók, főleg a széles körben lefedett magatartások miatt. Egyszerűen megfogalmazva, a *geo-blocking* területi alapú tartalomkorlátozás, egy olyan diszkriminatív gyakorlat, amely megakadályozza többek között az online vásárlást végző vevőket abban, hogy egy másik tagállamban elérhető honlapon keresztül termékekhez vagy szolgáltatásokhoz férjenek hozzá, illetve termékeket vagy szolgáltatásokat vásároljanak. De „elkövetési magatartás” lehet az is, ha egy adott szolgáltatáshoz való hozzáférést akadályozzák. *Aikaterini Mavropoulou* meglátása szerint a földrajzi blokkolás egy olyan technológia, amely nem engedélyezi egy adott földrajzi helyről származó felhasználó számára egy weboldal elérését, egy termék online vásárlását vagy online szolgáltatás igénybevételét.⁷

A megkülönböztetés a következőkön alapulhat:

- a vevő állampolgársága;
- a vevő lakóhelye;
- a vevő székhelye.⁸

A megkülönböztetés lehet közvetett vagy közvetlen. Fontosnak tartom tisztázni, hogy mit is jelentenek ezek a fogalmak. A 2003. évi CXXV. az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 8.§-a szerint „*közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselőhez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részeseül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.*” Ezen törvény nem követeli meg tehát, hogy a diszkriminatív magatartás alapjául szolgáló tulajdonság valós legyen, a jogsértés megállapításához az is elegendő, ha az elkövető abban a feltevésben van, hogy a sértett rendelkezik az egyenlőtlen bánásmódot kiváltó tulajdonsággal.

A diszkrimináció azonban gyakran nem mutatkozik meg nyíltan, hanem rejtve marad, és közömbös, első pillantásra jogszerűnek tűnő alakot ölt. Akkor beszélhetünk közvetett diszkriminációról, amikor egy látszólag semleges, minden érintettel szemben azonos követelményt támaztó rendelkezés (ez lehet magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat is) egy adott tulajdonsággal rendelkező személyt, illetve csoportot lényegesen nagyobb arányban érint hátrányosan, más, hasonló pozícióban lévő embercsoportokhoz képest. Nem valósul meg közvetett diszkrimináció, ha az adott rendelkezésnek tárgyilagos mérlegelés szerinti, az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű oka van. Ezen esetekben valamilyen látszólag semleges követel-

⁵ FIN DU GEO-BLOCKING: QUELLES CONSÉQUENCES POUR VOS ACHATS EN LIGNE?, 2019.

⁶ BLOCCO GEOGRAFICO

⁷ MAVROPOULOU, 2019.

⁸ A TERÜLETI ALAPÚ TARTALOMKORLÁTOZÁS TILALMÁVAL ÚJABB AKADÁLYOK HÁRULNAK EL AZ ONLINE VÁSÁRLÁS ELŐTT, 2020.

ményről van szó, amelynek egy adott kisebbség önhibáján kívül, valamely, akaratától független tulajdonsága vagy élethelyzete okán képtelen, vagy csupán kis részben képes eleget tenni. Ezáltal az adott személy vagy csoport hátrányba kerül vagy elesik olyan előnyöktől, melyeket az adott tulajdonsággal, állapottal nem rendelkező többség élvezhet.⁹

Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 18. cikke¹⁰ értelmében a Szerződések alkalmazási körében – így értelemszerűen a belső piacon is – tilos az állampolgárságon alapuló bármely, akár közvetlen, akár közvetett diszkrimináció.¹¹ Az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EuB) állandó ítélkezési gyakorlata a diszkriminációmentesség ezen alapelveéhez kapcsolódva többek között azt is kimondta, hogy az egyenlő bánásmódra vonatkozó jogszabályok megtiltják nemcsak az állampolgárságon alapuló nyílt megkülönböztetést, hanem a megkülönböztetés rejtett formáit is, amelyek a megkülönböztetéssel azonos eredményre vezetnek. Ezt az álláspontot az EuB a *C-103/08. sz. Gottwald* ügyben¹² is megerősítette.¹³ Példaként említhető még a *C-28/04. sz. Tod's SpA és Tod's France SARL kontra Heyraud SA* ügy¹⁴, melyben a Bíróság kimondta, hogy az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha egy szerző joga az adott tagállam jogszabályai által biztosított szerzői jogi védelem igénylésére a szerzői mű származási országa szerinti megkülönböztető feltételhez van kötve.¹⁵ A tilalom nemcsak az állampolgárság, hanem a lakhely szerinti eltérő bánásmódra is kiterjed. Továbbá a Bíróság a *C-29/95. sz. Pastoors és Trans-Cap* ügyben,¹⁶ majd később a Bizottság kontra Olaszország ügyben¹⁷ hozott ítéletében kimondta, hogy a nyilvántartásba vétel helye alapján történő különböző elbírálás módja is megvalósítja az állampolgárok közötti eltérő bánásmódot.¹⁸

Figyelemmel arra, hogy a vevő nem csak fogyasztó, azaz nem csak természetes személy lehet, ugyanezen analógia alapján a vevőként eljáró vállalkozásokra is érvényes, amennyiben azok végső felhasználási célra vásárolnak. A vevő állampolgársága, lakóhelye vagy székhelye alapján történő megkülönböztetésnek lehetnek jogszerű indokai is. A diszkriminatív magatartás lehet jogilag igazolható (mely esetben habár a megkülönböztetés fennáll, az nem jogszerűtlen), amennyiben például „*az adott távolság miatt ténylegesen felmerülő többletköltségek, a szolgáltatásnyújtás technikai jellemzői, eltérő piaci feltételek, a szezonális jelleg miatti magasabb vagy alacsonyabb kereslet, a tagállamonként eltérő szabadságolási időszakok, a konkurencia eltérő árképzése, vagy a letelepedés helye szerinti tagállamtól eltérő szabályokhoz kapcsolódó szélsőséges kockázatok, a fogyasztóvédelmi jogszabályok közötti eltérések, eltérő áfa-szabályok, a határokon átnyúló szállítási csatornák korlátozott kapacitása stb.*” Peresztegi-Nagy Imola, az Igazságügyi Minisztérium EU Jogi Megfelelésvizsgálati Főosztályának főosztályvezető-helyettese szerint a megkülönböztető bánásmód egy része a tevékenység jellegével és az igénybevétel körülményeivel közvetlenül összefüggő, tárgyilagos mérlegelés alapján észszerűen indokolt

⁹ A HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS FOGALMA, ILLETŐLEG A GYAKORLATBAN VALÓ ELŐFORDULÁSI MÓDJAI

¹⁰ AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS EGYSÉGBE FOGLALT változata, 2012.

¹¹ KIRÁLY, 1998. 67.o.

¹² C-103/08. sz., *Gottwald* ügy (ECLI:EU:C:2009:597)

¹³ A Bíróság ítélete (első tanács), 2009.

¹⁴ C-28/04. sz. *Tod's SpA és Tod's France SARL kontra Heyraud SA* ügy (ECLI:EU:C:2005:418)

¹⁵ C-28/04. sz. *Tod's SpA és Tod's France SARL kontra Heyraud SA* ügy (ECLI:EU:C:2005:418)

¹⁶ C-29/95. sz., *Pastoors és Trans-Cap* ügyben 1997. január 23-án hozott ítélet [EBHT 1997., I- 285.] (ECLI:EU:C:1997:28)

¹⁷ C-224/00. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2002. március 19-én hozott ítélete (ECLI:EU:C:2002:185)

¹⁸ C-224/00 sz. ügyben hozott ítéletének összefoglalása

eltérő feltételek meglétének hiányában nem lehet indokolható, vagyis a diszkriminációmentességre vonatkozó alapelvbe ütközőnek tekintendő.¹⁹

A *geo-blocking* jelenség általában a digitális gazdasággal hozható kapcsolatba, azonban létezik „offline verziója” is. A *geo-blocking* az egyenlő bánásmódhoz és a fogyasztóvédelemhez kapcsolódó vizsgálódásoknak is új területeket nyit. A *geo-blocking* ugyanis a fogyasztók között földrajzi helyzetükre tekintettel tesz különbséget, mely kizárólag kivételes esetben lehet igazolható, hasonlóan a többi szabad mozgáshoz kapcsolódó, valamely közérdeken alapuló korlátozáshoz. Az igazolhatóság körében vizsgálni kell a korlátozás szükségességét, valamint az okozott hátrány és az elérendő cél közti arányosságot is.

A *geo-blocking* egy globális jelenség, ezért – Kiss Lilla Nóra szerint – az Európai Unió belső piacára való szűkítése szabályozási szempontból helytálló, de koncepcionálisan azonban hiányos. Ezen megállapítással teljes mértékben egyet kell értenem, hiszen egy uniós polgár nemcsak uniós tagállamban, hanem bármelyik harmadik országban való tartózkodása esetén is érintett lehet földrajzi alapon történő diszkriminációban vagy lakóhelye, letelepedési helye mellett aktuális tartózkodási helyén is érheti efféle megkülönböztetés.²⁰ Ezért fontos lenne nemcsak uniós szinten, hanem kiterjedtebben, akár világszinten is szabályozni a megkülönböztetés ezen formáját. Persze a globális szabályozáshoz számos érdeket, valamint ezen érdekek ütközését is fel kellene tárnai, amely nem célja ezen tanulmánynak.

1.2. A *geo-blocking* hatásai

A *geo-blocking* megszüntetése számtalan akadályba ütközik, a fogyasztási cikkek online kereskedelmét tekintve ilyen akadályozó tényezők lehetnek például a tagállamonként eltérő áfakulcsok, jogszabályi előírások és technikai követelmények, valamint az utópiaci szolgáltatások hiánya (például helyi szervízek), digitális tartalomszolgáltatás esetén pedig komoly érdekellentétek merülhetnek fel a szerzői jogok kapcsán, hiszen a jogtulajdonosok a területi licencszerződésekben érdekeltek.²¹ A földrajzi alapon történő diszkrimináció több területre is kiterjed, érinti a gazdaságot, a piaci szereplők gazdasági érdekeit, a fogyasztók jogait (például a személyes adatokhoz fűződő jogokat) és érdekeit, valamint felvethet szerzői jogi és versenyjogi kérdéseket is.

A területi alapú tartalomkorlátozás gazdasági probléma, hiszen befolyásolja az egységes piac célkitűzéseit. A fogyasztók tevékenységének földrajzi alapon történő blokkolása befolyásolja az Európai Unió gazdaságát és az egységes piacot is. Ez rövid távon ugyan jó lehet azoknak a vállalatoknak, amelyek akadályozzák a fogyasztókat, de hosszú távon a beljünk vetett bizalom elvesztését, az e-vásárlási hajlandóság stagnálását (esetleg csökkentését), valamint a határokon átnyúló szolgáltatások és a vásárlások csökkenését eredményezheti, amely végül gazdasági veszteségekhez vezethet. A vállalatok érdeke is, hogy a fogyasztók jogainak egyenlő elbánást biztosítsanak, hiszen csak így jöhet létre a bizalom. A bizalom kérdése már a Digitális Egységes Piacról szóló dokumentumokban²² is kiemelt célként jelent meg, illetve fontos tényezőként került megnevezésre a

¹⁹ PERESZTEGI-NAGY, 2016. 38.o.

²⁰ KISS, 2020. 75.o.

²¹ KULCSÁR, 2016. 51.o.

²² UNA NUOVA INDAGINE RIVELA CHE I CONSUMATORI DELL'UNIOEN EFFETTUANO SEMPRI PIÙ SPESSO ACQUISTI TRANSFRONTALIERI ONLINE, 2017.

bizalom, illetve annak hiánya is. A fogyasztói bizalom hiánya abban is megnyilvánulhat, hogy a vásárlók (különböző félelmek, mint például félreértések, problémás helyzetek kezelésének nehézsége miatt) nem szívesen vásárolnak online külföldi eladóktól.²³ A bizalom kiépítése nehéz és hosszú folyamat, megtartásáért pedig aktívan tenni szükséges, ezzel szemben elvesztése pillanatok alatt megtörténhet, ezért különösen fontos az egyenlő bánásmód biztosítása, emellett pedig az adatvesztéshez, adatvédelmi kockázatok minimalizálásához kapcsolódó biztonságtechnológiai intézkedések megtétele. A bizalomvesztés komoly gazdasági veszteségekkel járhat. A bizalom természete szükségszerűen együtt változott a fogyasztói magatartások alakulásával. A fogyasztás online térben való megvalósulásával a bizalom szerepe jelentősen megnőtt. Ennek egyik indoka, hogy a fizikai valóságban kötött ügyletek során lehetőségünk van megnézni, megérinteni, esetleg ki is próbálni a termékeket, mielőtt döntést hoznánk azok megvásárlását illetően. Másrészt, az adásvételek többsége a digitális kor előtt anonim módon történhetett, kivéve a jelentősebb ügyleteket, például ingatlan vagy jármű adásvételeket. Amennyiben a vásárló készpénzzel fizetett, teljesen névtelen is tudott maradni a folyamat során. A digitális társadalmakban ez megváltozott, személyes adataink társulnak adásvételi ügyleteinkhez, internetes tevékenységeinkhez. A vásárláshoz, a szolgáltatások igénybevételéhez rendszerint regisztrálnunk kell az adott oldalon vagy akár applikációban, melynek során megadjuk alapvető személyes adatainkat (név, e-mail cím, születési dátum – különösen, ha az oldal megkívánja a nagykorúságot a tartalmak eléréséhez). Majd, mikor a vásárlás mellett döntünk, további adatainkat is a szolgáltató rendelkezésére kell bocsájtanunk (szállítási cím, számlázási cím, telefonszám, bankkártya adatok stb.). Ezen adatok külső szereplő részére történő rendelkezésre bocsátása szükségszerűen bizalmat feltételez. Ebből következik, hogy a fogyasztók adatainak biztonságos kezelése létfontosságú eleme az online cégek megítélésének, melyhez szorosan kapcsolódik gazdasági sikerességük is. Az online bizalom megszerzése a transzparencia biztosításával kezdődik az adott céget illetően, mely során a működéssel, adatok kezelésével kapcsolatos információk rendelkezésre bocsátása elengedhetetlen. A földrajzi alapú korlátozással az adott cég a gondosan kiépített bizalmat elveszítheti, mely komoly gazdasági konzekvenciákkal járhat számára.²⁴

A Bizottság által 2016. május 16-án indított vizsgálat eredményeként közzétett e-kereskedelmi ágazati vizsgálatról szóló előzetes jelentésben megtalálható a kiskereskedők azon intézkedései (százalékos értékben), amelyeket a földrajzi blokkolás céljára összegyűjtött információk alapján hajtanak végre:²⁵

Abban az esetben, ha a kiskereskedők nem értékesítenek határokon átnyúlóan, vagy csak bizonyos tagállamokra tekintve nem értékesítenek ilyen módon, a határokon átnyúló vásárlási kérelmek elutasítása érdekében a következő földrajzi blokkoló intézkedéseket hajthatják végre:

- megtagadják a külföldre történő kézbesítést, ez a határokon átnyúló értékesítés visszautasításának leggyakoribb formája (27%);
- megtagadják a külföldi fizetési módok elfogadását, ez áll a második helyen 22%-al,

²³ HAVU, 2017. 164.o.

²⁴ KISS, 2020. 75.o.

²⁵ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: PRELIMINARY REPORT ON THE E-COMMERCE SECTOR INQUIRY, 2016.

- automatikusan átirányítják az ügyfelet egy másik tagállamot megcélzó weboldalra, ez már kisebb arányban fordul elő (10%), vagy
- megakadályozzák az ügyfelet a weboldal elérésében (5%).

Ezeket az intézkedéseket a kiskereskedők egyoldalúan vagy a szállítóikkal (beszállítóikkal) kötött megállapodás eredményeként hajthatják végre. A kiskereskedők általában különböző típusú információkat gyűjtenek az ügyfelek tartózkodási helyéről. Változatos okokból teszik ezt, beleértve az áruk szállítását vagy a megrendelések jogszerűségének ellenőrzését. Megkérdezték magukat a kiskereskedőket, hogy földrajzi blokkolás céljából gyűjtenek-e valamilyen helyhez kapcsolódó információt a (potenciális) ügyfelektől (például IP-címet, hitel- vagy betéti kártya adatait) és ha igen, azt milyen arányban teszik. Az Európai Unióban 38% azon válaszadók aránya, akik ilyen adatokat gyűjtenek a földrajzi alapon történő korlátozás céljából²⁶, ezek százalékos megoszlása különböző tényezők alapján: IP cím (16%), bankkártya/hitelkártya adatok (19%), postai cím (29%), lakhely (ország) (19%), nyelvválasztás (7%), telefonszám (11%), egyéb információ (6%).

A földrajzi blokkolás megvalósítása érdekében a kiskereskedők különféle információkat gyűjtenek az ügyfélről, ezek százalékos értékei láthatóak a fenti diagramon.²⁷ A válaszadók által *geo-blocking* céljából leggyakrabban gyűjtött információk az ügyfél postacíme, amelyet az ügyfél hitel-vagy betéti kártya adatai, a lakóhely szerinti ország, az IP-cím, a telefonszám, a nyelvválasztás, végezetül pedig az egyéb adatok követnek.²⁸ A szolgáltatók, webáruházak gyakran azért döntenek értékesítési területük korlátozása mellett, mert a más országba történő magas szállítási költségek annyira megemelnék az áraikat, hogy képtelenek lennének piacképes áron szolgáltatni. Országonként eltérnek az adózási, fogyasztóvédelmi és termékbiztonsági szabályok is, amelyeknek minden esetben meg kell felelniük. Ha például egy bioélelmiszereket gyártó magyarországi kisvállalkozás más országok piacain is értékesíteni kívánja a termékeit, meg kell felelnie az országonként eltérő élelmiszerbiztonsági előírásoknak (példának okáért eltérhetnek az egyes összetevők megengedett maximális mértékei, a közös minimum-szabályok ellenére is). Egyszerűbbnek mutatkozik tehát számára az, ha kizárólag a magyar piacon fejti ki tevékenységeit, ezért nem engedi webáruházában a külföldi vevőket vásárolni, vagy ha engedi is vásárolni, az adott terméket mégsem szállítja/ postázza ki a külföldi vevő részére.²⁹

A *geo-blocking* a kereskedelemmel kapcsolatban versenyjogi kérdéseket is felvet. A területi alapú tartalomkorlátozásnál ebben a tekintetben azt kell megvizsgálni, hogy a korlátozást a vállalkozó önálló döntése vagy egy kétoldalú megállapodás eredményezte-e. Egyoldalú döntés esetén a korlátozás csak akkor vethet fel aggályokat a verseny szempontjából, ha az adott vállalkozás erőfölényben van, hisz ebben az esetben az EUMSz. 102. cikke³⁰ szerinti erőfölénnyel való visszaélés merül fel. Ha azonban a területi

²⁶ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: PRELIMINARY REPORT ON THE E-COMMERCE SECTOR INQUIRY, 2016.

²⁷ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: PRELIMINARY REPORT ON THE E-COMMERCE SECTOR INQUIRY, 2016. 121.o.

²⁸ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: PRELIMINARY REPORT ON THE E-COMMERCE SECTOR INQUIRY. Brüsszel, 2016.

²⁹ HATÁROKON ÁTNYÚLÓ ONLINE VÁSÁRLÁSOK KORLÁTOZÁSA, 2018. 2.o.

³⁰ EUMSz. 102. cikk (az EK Sz. korábbi 82. cikke) „A belső piaccal összehajthatatlan és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.”

alapú korlátozás kétoldalú, tehát két különálló vállalkozás (például gyártó és forgalmazó, jogtulajdonos és tartalomszolgáltató) közötti megállapodás eredménye, az az EUMSZ. 101. cikkében³¹ foglalt tilalom hatálya alá eshet. Az Európai Bizottság 330/2010/EU rendeletének 4. cikk b) pontja alapján a 2. cikk szerinti mentesség³² nem alkalmazandó azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek célja (közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy más, a felek irányítása alatt álló tényezőkkel együtt) „korlátozás arra vonatkozóan, hogy a szerződésben részes valamely vevő – a telephelyére vonatkozó esetleges korlátozás sérelme nélkül – milyen területen, illetve milyen vevőkör számára értékesítheti a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat”. Kivételt jelentenek ez alól az aktív értékesítés korlátozásai. Aktív értékesítésnek minősül, ha a forgalmazó kéretlen e-mailek küldésével fordul a vevők meghatározott csoportjához vagy meghatározott területen élő fogyasztókhoz, vagy ha a forgalmazók különböző kereső- vagy hirdetési szolgáltatásokat alkalmaznak abból a célból, hogy meghatározott vevők számára jeleníthessék meg a hirdetéseiket. Mentességet élvez tehát, a szállító számára fenntartott, vagy a szállító által más vevőhöz rendelt kizárólagos területen vagy kizárólagos ügyfélcsoportnak történő aktív értékesítés korlátozása, amennyiben ez a korlátozás nem korlátozza a vevő ügyfelei általi értékesítést.³³ Ezzel szemben a passzív értékesítés korlátozása nem részesülhet csoportmentességben. Passzív értékesítésnek tekinthető, ha a vevő maga keresi fel a forgalmazó honlapját, kapcsolatba lép a forgalmazóval, ami végül értékesítéssel végződik, de passzív értékesítés az is, ha a vevő döntése alapján (például feliratkozott bizonyos hírlevelekre) a forgalmazó automatikusan értesíti a vevőt az ajánlatairól, majd a vevő vásárol is a forgalmazó által értékesített termékekből. A Bizottság vertikális korlátozásokra vonatkozó iránymutatása példákkal szemlélteti a passzív értékesítés korlátozását. Megemlíti az olyan területi alapú tartalomkorlátozásokra vonatkozó megállapodásokat, amelyek esetében a kiskereskedő kötelezve van a tranzakció megszakítására, ha a vásárló külföldi bankkártyaadatot ad meg vagy amikor blokkolja a weboldalához való hozzáférést más uniós tagállamok fogyasztóival szemben.³⁴ A *Geo-blocking* rendelet 6. cikke tartalmaz erre vonatkozó rendelkezéseket, mely szerint passzív eladási korlátozásokat tartalmazó szerződések nem köthetők és ezeknél nem lehet mentesülésre sem hivatkozni. Az EuB is foglalkozott ezzel a kérdéskörrel a *C-439/09 sz. Pierre Fabre Dermo-Cosmétique SAS* ügyben³⁵, melyben megállapította, hogy a szelektív forgalmazási rendszerekben (ha túlmennek a szelektivitás által indokolt célon, jelen esetben cél az imázs védelme) a de facto aktív és passzív korlátozások az interneten történő forgalmazás vonatkozásában a fentebb is említett EUMSZ. 101.cikkébe ütköznek, hacsak maga a termék nem olyan, amely miatt az egész rendszer a tilalom hatályán kívül esik. Hasonló a *C-230/16. sz. Coty Germany GmbH kontra Parfümerie Akzente GmbH* ügy³⁶, amelyben a Bíróság szerint a luxusáruk szállítója által a szerződéses forgalmazói számára előírt azon tilalom, hogy ezen luxusáruk internetes értékesítése során kifelé látható módon harmadik felek platformjait vegyék igénybe,

³¹ 101. cikk (az EKSz. korábbi 81. cikke) (1) „A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása...”

³² Eszerint: „A Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a vertikális megállapodásokra. E mentesség annyiban alkalmazandó, amennyiben az ilyen megállapodások vertikális korlátozásokat tartalmaznak.”

³³ BIZOTTSÁG 330/210/EU RENDELET 4.cikk b) (i)

³⁴ KULCSÁR, 2016. 52.o.

³⁵ C-439/09 SZ. PIERRE FABRE DERMO-COSMÉTIQUE SAS ÜGYBEN (ECLI:EU:C:2011:649)

³⁶ C-230/16. SZ. COTY GERMANY GMBH KONTRA PARFÜMERIE AKZENTE GMBH ÜGY (ECLI:EU:C:2017:603)

alkalmas az említett termékek luxusimázsának megőrzésére, ezért nem sérti az uniós jogban előírt kartelltilalmat és e kikötés csoportmentességben részesülhet.

A *geo-blocking* a fogyasztók jogait és pénzügyi érdekeit is érinti, mivel a társaságok nyeresége magasabb, amikor eldöntik a fogyasztó helyett, hogy hol vásárolja meg a terméket (korlátozva a más tagállamokban kínált termékekhez való hozzáférésüket), mellyel közvetetten befolyásolják a fogyasztók szokásait, és ennek eredményeképpen gazdasági helyzetüket is. Egyrészt a befolyásolás nem feltétlenül szolgálja a fogyasztók érdekét. Az online mechanizmusok szolgálhatják ugyan a fogyasztók kényelmét, de ennek kihasználása pénzügyileg akár hátrányosan is érintheti őket. Ezt bizonyítja például a Bizottság e-kereskedelemről szóló közleményének 9. pontja is, mely kimutatta, hogy „a 27-ből 13 tagállamban a termékkeresések legalább felénél tudtak a tesztelők olyan határon túli ajánlatot találni, amely legalább 10%-kal olcsóbb volt a legjobb hazai ajánlatnál”.³⁷ Azáltal, hogy korlátozzák a hozzáférést bizonyos eladó külföldi weboldalain, a vállalatok leszűkítik a fogyasztók választási lehetőségeit, ezzel manipulálva a fogyasztók szabad, befolyásolás nélküli döntéseit, ezt pedig az uniós jog alapján nem indokolható. Az információk hiánya vagy a dezinformáció szintén hatással lehet a fogyasztók döntéseire. Másrészt a fogyasztók döntéshozatalának korlátozása a földrajzi helyükön alapszik, amely személyes adatnak minősül. Az (EU) 2016/679 (GDPR) általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerint a személyes adatok fogalma magában foglalja a személy tartózkodási helyét. Továbbá a GDPR rendelet 5. cikke kimondja, hogy a személyes adatokat törvényes, tisztességes és átlátható módon kell feldolgozni, amely magában foglalja az adatok tulajdonosának kifejezett engedélyét.³⁸ Ez a különféle keresőmotorok felelősségéhez vezet, amelyek engedélyünk kérése nélkül is továbbítják helyadatainkat.³⁹ Itt érdekesség szempontjából rövid kitérőt téve szeretném megemlíteni a C-131/12. sz. Google ítéletet⁴⁰, amely éppen a keresőmotorok működtetőjének felelősségét érinti. A keresőmotorok működtetői számos jogot kötelesek biztosítani –ilyen például a tájékoztatáshoz való jog, információszabadság, véleménynyilvánítás szabadsága, adatok törléséhez való jog, elfeledtetéshez való jog, személyes adatok védelméhez fűződő jog, magánélethez való jog, emberi méltósághoz fűződő jog stb.–, az ezek közötti egyensúly megteremtése azonban nem könnyű feladat. A keresőmotorok az interneten hozzáférhető információkat kezelik és teszik elérhetővé, azonban tevékenységük során nem tesznek különbséget a személyes adatok és más, további információk között, valamint a keresőmotor működtetője nem ismeri a személyes adatokat és nem gyakorol felettük semmilyen ellenőrzést.⁴¹ Az ítélet szerint a Charta 7. és 8. cikkében⁴² foglalt alapvető jogok főszabály szerint nemcsak a keresőmotor működtetőjének gazdasági érdekét előzik meg, hanem a nyilvánosság ahhoz fűződő érdekét is, hogy az adott személy nevére vonatkozó keresés során meg lehessen találni az érintett információt. A Google adatvédelmi közleményében külön ki is emeli, hogy „annak érdekében, hogy földrajzilag még relevánsabb tájékoztatást biztosíthasson, a Chrome felkínálja a lehetőséget a felhasználónak, hogy megossza tartózkodási helyét az adott webhelyel. A Chrome nem engedélyezi a webhelyek számára, hogy a felhasználó engedélye nélkül

³⁷ FEHÉR, 4.o.

³⁸ MAKSÓ, 2018. 242–251.o.

³⁹ KISS, 2019. 97–98.o.

⁴⁰ C-131/12. SZ. A GOOGLE SPAIN SL, GOOGLE INC. V. AGENCIA ESPAÑOLA DE PROTECCIÓN DE DATOS (AEPD), Mario Costeja González ügy (ECLI:EU:C:2014:317)

⁴¹ SCHUBAUER, 2017. 87–89.o.

⁴² Ezek a jogok: A magán- és a családi élet tiszteltben tartása és a személyes adatok védelme.

*férjenek hozzá a helyadatokhoz...*⁴³ A helyadatok továbbítása azonban nem kerül említésre. Érdekes megfogalmazás a „földrajzilag még relevánsabb” kifejezés, amelyből arra következtettek, hogy a tartózkodási hely alapján más és más adatokhoz enged hozzáférést a keresőmotor, ami szintén felvetheti a földrajzi alapon történő tartalomkorlátozás, vagyis a *geo-blocking* kérdését.

II. A GEO-BLOCKING RENDELET

2.1. A *geo-blocking* rendelet megalkotása mögött húzóó szemponatok

Napjainkban tagadhatatlanul digitális társadalomban élünk, ezért szükség van az információs rendszerek jogi aspektusainak szabályozására. Az Európai Unió ezzel a technológiai fejlődéssel lépést tartva, részben arra reagálva, részben proaktív célokat kitűzve stratégiájába építette az uniós digitális tér megvalósítását. A jogalkotó intézmények (az Európai Unió Tanácsa (Tanács) és az Európai Parlament) a hatékony uniós szabályozás és alkalmazhatóság érdekében rendeleteket, irányelveket határoztak meg. Ilyen például az Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv⁴⁴, a *Geo-blocking* rendelet és a Hordozhatósági rendelet.

Az Európai Unió Digitális Egységes Piaci stratégiájának három pillére van.⁴⁵ Az első pillér az internetes termékek és szolgáltatások elérhetőbbé tétele az európai fogyasztók számára. A második pillér a digitális hálózatok és innovatív szolgáltatások fellendülését elősegítő feltételek és egyenlő versenyfeltételek megteremtése. A stratégia harmadik pillére a digitális gazdaság növekedési potenciáljának maximalizálása. Az első pilléres intézkedéscsomag a határon átvelő elektronikus kereskedelemre vonatkozó szabályok könnyítésére, a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet felülvizsgálatára, a hatékonyabb és megfizethetőbb határon átvelő csomagkézbesítésre, az európai elektronikus kereskedelmi piacokat befolyásoló, versennyel kapcsolatos aggályok azonosítására, az indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozás megszüntetésére, egy modern, európaibb szerzői jogi jogszabályozásra, a műholdas műsorsugárzásról és a vezetékes továbbkövetítésről szóló irányelv felülvizsgálatára, valamint az eltérő ÁFA szabályozások miatti adminisztratív terhek csökkentésére irányul.⁴⁶ A stratégia célja, hogy az elektronikus kereskedelemben is kialakuljon az egységes piac, hisz a szétagoltság fennmaradása gátolja a fejlődést és versenyhátrányt okoz. A webes vásárláskor a vevőket érő diszkrimináció bizonyos formáinak (különösen állampolgárság, lakóhely, székhely) felszámolása érdekében számos szabályt megfogalmaz:

- a webes vásárláskor a vevőket érő diszkrimináció bizonyos formáinak (különösen állampolgárság, lakóhely, székhely) felszámolása;
- engedje belépni a weboldalra az árut kereső potenciális vevőket;
- ne irányítsa át a vevőket –annak külön hozzájárulása nélkül– másik oldalra;
- ne tegye lehetetlenné a regisztrációt, a tranzakció lezárását;

⁴³ GOOGLE CHROME – ADATVÉDELMI KÖZLEMÉNY, 2021.

⁴⁴ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2000/31/EK IRÁNYELVE (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól; röviden Eker. irányelv

⁴⁵ AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK, 2015.

⁴⁶ MACIEJEWSKI – RATCLIFF – NAES, 2020.

- ne alkalmazzon eltérő termékárakat;
- tegye lehetővé, hogy a fogyasztó hozzájusson – akár saját költségére – az áruhoz;
- fogadja el a bankkártyáját, ha egyébként azt a fajtát elfogadja.⁴⁷

2.2. A *geo-blocking* rendelet megalkotása

A Versenyképességi Tanács 2016. november 28-án Brüsszelben tartott ülésén a tagállamok képviselői általános megközelítést⁴⁸ fogadtak el a területi alapú tartalomkorlátozás, illetve a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy székhelye alapján történő egyéb megkülönböztetés elleni fellépésről szóló tanácsi és európai parlamenti rendeletervezetről. A Tanácsban létrejött megállapodással⁴⁹ lehetővé vált az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalások megkezdése azzal a céllal, hogy az együttdöntési eljárás (új nevén rendes jogalkotási eljárás) végén létrejöhessen a valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó szabályozás a rendelet által lefedett területeken. A 2014-2019 között *Jean-Claude Juncker* luxemburgi miniszterelnök által vezetett Európai Bizottság egyik legfontosabb prioritásként határozta meg a Digitális Egységes Piac megteremtését és az előtte álló akadályok lebontását az Európai Unióban a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzése érdekében. Ennek megfelelően az (előző) Európai Bizottság 2015. május 6-án közzétette a Digitális Egységes Piac Stratégiáját. Itt fontosnak tartom tisztázni, hogy mi is az a digitális egységes piac. A digitális egységes piac a Bizottság értelmezésében egy olyan piac, amelyben biztosított a négy alapszabadság, vagyis az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása, és ahol az egyének és vállalkozások akadályoktól mentesen, a fogyasztó- és adatvédelmi szabályok betartása mellett, tisztességes versenyfeltételek között végezhetik internetes tevékenységeiket.⁵⁰ Ez tehát a belső piac egyfajta továbbfejlesztett, „meghosszabbított karjának” is tekinthető, mely hozzájárul ahhoz, hogy kihasználhassuk az internet és a digitális technológiák kínálta előnyöket. A Stratégia az internetes termékek és szolgáltatások piacához való hozzáférést megkönnyítő kulcsintézkedésként nevesítette egy olyan uniós jogi aktus megalkotását, amely tiltja a területi alapú tartalomkorlátozást, illetve a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy székhelye alapján történő egyéb megkülönböztetését, vagyis más néven a *geo-blocking*ot.⁵¹ Ez azt irányozta elő, hogy minden fogyasztó elérhessen bizonyos digitális tartalmakat, bárhol is tartózkodjanak éppen az Unió területén.⁵² A digitális egységes piac kialakítása azonban nem egyszerű feladat, tekintve, hogy számos tagállami szintű akadályba ütközhet. Ezek az akadályok négy kategóriába csoportosíthatók: eltérések a fogyasztóvédelmi szabályokban, különbségek az e-business környezetben, az adóztatási szabályok eltérései, valamint különbségek a szektor-specifikus szabályozásban a telekommunikáció területén.⁵³ A Bizottság számos fontos lépést tett a digitális egységes piac megvalósítása érdekében, ide sorolhatók a következők: a határokon átnyúló ügyletekre alkalmazott, hozzáadott érték adóhoz kapcsolódó adminisztratív terhek

⁴⁷ TORJÁKNÉ AMBERGER, 2018.

⁴⁸ A Tanács időnként „általános megközelítést” alkalmaz annak érdekében, hogy az Európai Parlamenttel nagy vonalakban ismertesse az álláspontját egy adott, a Bizottság által benyújtott jogalkotási javaslatl kapcsolatosan.

⁴⁹ E politikai megállapodás célja általában az, hogy felgyorsítsa a jogalkotási eljárást, és így a Parlament és a Tanács között könnyebben létrejöhessen első olvasatban a megállapodás.

⁵⁰ ANGYAL, 2020. 5.o.

⁵¹ PERESZTEGI-NAGY Imola: im. 36.o.

⁵² TOBIAS, 2015-2016. 35-39. o.

⁵³ TARRANT – DI MAURO, 2016. 98-109. o.

csökkentésére vonatkozó szabályok⁵⁴, a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló új rendelet,⁵⁵ az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1128 rendelete, a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról szóló rendelet⁵⁶, amely áttekinthetőbbé és kedvezőbbé teszi ezeknek a szolgáltatásoknak az árait, valamint fokozza az uniós csomagkézbesítési piac feletti felügyeletet. A felsorolásból nem hagyható ki a 2018. május 25-én hatályba lépő, általános adatok védelméről szóló rendelet (GDPR)⁵⁷ sem, amely a szabályok harmonizálását segíti elő minden szereplő számára.⁵⁸ A GDPR rendelet megreformálta az adatok kezelésének gyakorlatát minden adatkezelő tekintetében, aki uniós polgárok adatait kívánja kezelni, ezzel pedig jelentős előrelépést tett a felhasználók magánélethez és személyes adatok védelméhez fűződő alapvető személyiségi jogainak biztosítása felé.⁵⁹

A Tanács 2018. február 27-én fogadta el az indokolatlan, területi alapú tartalomkorlátozásnak a belső piacon belüli tilalmáról szóló (EU) 2018/302 rendeletet (a továbbiakban: *Geo-blocking* rendelet). A rendelet az online értékesítésben a belső piacon alkalmazott, az ügyfelek állampolgárságán, lakóhelyén vagy letelepedési helyén alapuló indokolatlan megkülönböztetést hivatott felszámolni. A rendelet 2018. március 23-án lépett hatályba az EU valamennyi tagállamában, de csak 2018. december 3-ától lett alkalmazandó, hogy a kereskedőknek, különösen a kis cégeknek legyen idejük igazodni az új szabályokhoz. A rendelet módosította a 2006/2004/EK és az (EU) 2017/2394 rendeletet, valamint a 2009/22/EK irányelvet. Ezek tiltották, hogy az általános szerződési feltételek az igénybe vevők tekintetében állampolgárságon vagy lakóhelyen alapuló megkülönböztetést tartalmazzanak, „*ide nem értve a szolgáltatás jellegével és az igénybevétel körülményeivel közvetlenül összefüggő, tárgyilagos mérlegelés szerint és szorúan indokolt eltérő feltételeket*”.⁶⁰ Ennek ellenére a jogalkalmazási gyakorlat azt mutatta, hogy az eseti mérlegelési lehetőség nem alkalmas a megkülönböztetés hatékony kezelésére, nagyfokú jogbizonytalansághoz vezet mind a szolgáltatást igénybe vevők, mind a vállalkozások körében, tekintettel arra, hogy nem mondja ki egyértelműen, hogy az eltérő bánásmód mikor tekinthető indokoltnak és mikor minősül indokolatlannak. A *Geo-blocking* rendelet mögöttes szabályként érintetlenül hagyta a Szolgáltatási irányelv⁶¹ jelenlegi szabályozását, vagyis mindazokban az esetekben, amelyekben a rendelet nem tartalmaz speciális rendelkezéseket, a Szolgáltatási irányelv 20. cikk (2) bekezdése *lex generalis*-ként továbbra is alkalmazandó.⁶² Tehát a szolgáltatási irányelv általános jellegű, mögöttes joganyagot biztosít a rendelet (mint *lex specialis*) által le nem fedett kérdésekre, ezzel kiegészítve a szabályozást. Kiemelendő tény, hogy míg az egyik esetben⁶³ egy irányelvről van szó,

⁵⁴ MODERNISING VAT FOR CROSS-BORDER E-COMMERCE, COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2020/194.

⁵⁵ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2017/2394 RENDELETE (2017. december 12.) a fogyasztóvédelmi jogszabályok végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről és a 2006/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

⁵⁶ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/644 RENDELETE (2018. április 18.) a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról

⁵⁷ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

⁵⁸ HEENAN – RIVAS – TROUSSEL, 2018.

⁵⁹ SCHUBAUER, 2017. 87-89.o.

⁶⁰ 2009. évi LXXVI. törvény 11. §-a

⁶¹ 2006/123/EK IRÁNYELV – SZOLGÁLTATÁSI IRÁNYELV

⁶² PERESZTEGI-NAGY: im. 37.o.

⁶³ 2006/123/EK IRÁNYELV

melyet a tagállamok különféle módokon ültethettek át a nemzeti szabályozásukba és ami így nem vezetett következetes alkalmazásra közösségi szinten, a másik esetben⁶⁴ egy rendeletről beszélhetünk, amely kötelező jogalkotási aktus, így az Európai Unió egész területén teljes egészében alkalmazandó. Lényeges kérdés, hogy mire/kire terjed ki a rendelet tárgyi, területi és személyi hatálya. A rendelet tárgyi hatálya a Szolgáltatási irányelv hatályához igazodik, vagyis nem esnek a *Geo-blocking* rendelet hatálya alá például a pénzügyi szolgáltatások, elektronikus hírközlési szolgáltatások és hírközlő hálózatok, valamint a kapcsolódó létesítmények és szolgáltatások, a közlekedés terén nyújtott szolgáltatások, munkaező-kölcsönzők szolgáltatásai, egészségügyi szolgáltatások, *audiovizuális szolgáltatások*, beleértve a mozgófényképeszeti szolgáltatásokat, valamint a rádiós műsorszórást is; szerencsejátékok, a közhatalom gyakorlásához kapcsolódó szolgáltatások, egyes szociális szolgáltatások, magán biztonsági szolgáltatások, a közjegyzők és bírósági végrehajtók által nyújtott szolgáltatások és az adózás.⁶⁵ Kutatásomban az audiovizuális szolgáltatásoknak szántam kiemelkedő szerepet, melyek fő jellemzője a sportesemények közvetítéséhez való hozzáférés biztosítása, és amelyek nyújtása kizárólagos területi engedélyek alapján történik. A sportközvetítések és a *geo-blocking* kapcsolatának elemzésére külön fejezetben kerül sor. Kivételként kerültek rögzítésre továbbá a szerzői joggal védett anyagokat szolgáltatók, például a *video streaming*⁶⁶ platformok is, ezekre is kitérek a tanulmányban. A rendelet területi hatálya az Unión belüli vásárlásra, vagy Unión belüli szolgáltatás igénybevételére terjed ki. *Argumentum a contrario* a kereskedő lehet olyan személy is, aki vagy amely nem az Unióban telepedett le. A rendelet személyi hatályát illetően a szabályozás két alanyi kört érint, egyrészt a vevőt, másrészt a kereskedőt. A tartalomkorlátozás előfordulhat a C2B⁶⁷ és a B2B⁶⁸ (amennyiben végfelhasználásra jött létre az ügylet) kapcsolatokban egyaránt. A vevő lehet természetes személy és lehet egy vállalkozás is, abban az esetben, ha nem viszonteladási céllal vásárol árut vagy vesz igénybe szolgáltatást az Unión belül. A rendelet azon vevőre terjed ki, aki vagy amely valamely tagállam állampolgára vagy valamely tagállamban lakóhellyel vagy székhellyel rendelkezik.⁶⁹

2.3. A *geo-blocking* rendelet értelmezése

A rendelet célja az Európai Unió belső piacában rejlő lehetőségek kiaknázása, valamint az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának biztosítása, valamint az indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozás és a vevők állampolgárságán, lakóhelyén vagy letelepedési helyén alapuló közvetett vagy közvetlen megkülönböztetés felszámolása. Ennek elérése érdekében nem elegendő csupán a tagállamok közötti állami szintű akadályok megszüntetése, szükség van a magánfelek által alkotott belső piaci szabadságokkal össze nem egyeztethető akadályokkal szembeni fellépésre is. A belső piac megfelelő működésének, valamint az Európai Unió egészében az áruk és a szolgáltatások állampolgárság, lakóhely vagy letelepedési hely alapján történő megkülönböztetéstől

⁶⁴ 2018/302 RENDELET

⁶⁵ PERESZTEGI-NAGY: im. 37.o.

⁶⁶ A streamelés vagy streaming olyan adatátviteli technika, amely különféle médiatartalmak gyors továbbítását, letöltését teszi lehetővé hálózaton keresztül, akár Interneten át is

⁶⁷ Consumer-to-business: olyan tranzakció, ahol a magánszemély az eladó és a vevő egy cég, vállalat.

⁶⁸ Business-to-business: az olyan tranzakciókat értjük ez alatt, amikor a vállalatok adják el termékeiket vagy szolgáltatásaikat más vállalatoknak.

⁶⁹ PERESZTEGI-NAGY: im. 38.o.

mentes hozzáférhetőségének és szabad mozgásának elősegítése érdekében szükség van olyan célzott intézkedésekre, amelyek egyértelmű, egységes és hatékony szabályokat állapítanak meg bizonyos kérdések tekintetében. Ezen intézkedések célja a fogyasztó választási lehetőségének, valamint árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek bővítése, egyúttal figyelembe véve a kereskedők szabadságát kereskedelempolitikájuk meghatározására az uniós és tagállami jognak megfelelően. A rendelet nem alkalmazandó olyan esetekre, amelyek kizárólag egy adott tagállamhoz kötődnek, amennyiben az ügylet minden lényeges eleme – különösen a vevő vagy a kereskedő állampolgársága, lakóhelye vagy letelepedési helye, a teljesítés helye, az ügyletben vagy ajánlatban használt fizetési módok, valamint az online interfész használata – egy tagállamra korlátozódik.⁷⁰ Tehát a tisztán belső, tagállami ügyletekre a nemzeti jog az irányadó, a rendelet alkalmazásához – mint minden belső piaci szabály esetén – ún. határon átnyúló elem szükségeltetik. Ez azonban nem feltétlenül jelenti azt, hogy a konkrét szolgáltatásnak is határon átvételnek kell lennie. Azaz előfordulhat, hogy valamely tagállamban letelepedett szolgáltató átmegy a szolgáltatást igénybe vevő tagállamába és ott nyújtja a szolgáltatást, de az is, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személy utazik a szolgáltatás igénybevétele céljából a szolgáltató letelepedése szerinti tagállam területére, és végezetül az is előfordulhat, hogy a szolgáltatás nyújtója a saját tagállamából nyújtja a szolgáltatást, melyet az igénybe vevő úgy vesz igénybe, hogy nem hagyja el a saját tagállamának területét.⁷¹ A *geo-blocking* rendelet taxatív módon meghatározza azon esetköröket, amelyek tekintetében nem indokolható a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy székhelye alapján történő megkülönböztetése, ezekben az esetekben alkalmazott megkülönböztetés külön vizsgálat nélkül is indokolatlannak minősítendő. Nem tekinthető indokolhatónak a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy székhelye alapján történő megkülönböztetés olyan online kereskedői gyakorlatok esetén, amely egy más tagállamban letelepedett kereskedő honlapjához való hozzáférés, illetve online értékesített árukhoz/szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozását eredményezik, valamint amelyek pusztán a vevők földrajzi elhelyezkedése okán automatikusan indokolatlan feltételeket írnak elő. Ezekben az esetekben a tevékenység jellegével és az igénybevétel körülményeivel közvetlenül összefüggő, tárgyilagos mérlegelés szerint észszerűen indokolt eltérő feltételek hiányoznak, ugyanis a helyi és a más tagállamból származó vevő hasonló, illetve azonos helyzetben van, ami a diszkriminációmentességre vonatkozó uniós alapelvei szabályozásból adódóan nem alapozhat meg jogszerűen eltérő bánásmódot. Ezen esetekben tehát a megkülönböztetés nem mérlegelés tárgya, és mint ilyen a rendelet erejénél fogva tilos. Ez a vevők és a vállalkozások számára megfelelő jogbiztonságot, a végrehajtás tekintetében megfelelő kikényszeríthetőséget biztosít.⁷²

A Rendelet három fő alkalmazási területet jelölt meg a tekintetben, hogy a tartalomkorlátozás mely esetekben nem érvényesülhet, ezek:

⁷⁰ 2018/302 (EU) RENDELET

⁷¹ AZ EURÓPAI UNIÓ GAZDASÁGI JOGA I.: A BELSŐ PIAC ÉS A KÖZÖS KERESKEDELEMPOLITIKA

⁷² PERESZTEGI-NAGY: im. 37.o.

1) Az online interfészekhez⁷³ való hozzáférés

A kereskedő sem technológiai, sem egyéb módon nem tilthatja vagy korlátozhatja egy vevő hozzáférését az online interfészekhez annak állampolgársága, lakóhelye, vagy letelepedési helye miatt. Ez azt is jelenti, hogy amennyiben egy személy valamely uniós tagállamból felkeresi a kereskedő “.hu” domain⁷⁴ alatt üzemelő weboldalát, akkor nem lehet tiltani az adott oldal elérhetőségét, valamint nem lehet megtenni, hogy a rendszer automatikusan érzékelje azt, hogy a domain kérés más országból érkezik és ennek megfelelően a kereskedő kifejezetten azon ország számára készített azonos nevű, de más végződésű domain töltődjön be. Ezen tilalmat a *geo-blocking* rendelet deklarálja az alábbiak szerint:⁷⁵

„A kereskedő a vevő állampolgárságával, lakóhelyével vagy letelepedési helyével kapcsolatos okokból nem irányíthatja át a vevőt a kereskedő online interfészének olyan verziójára, amely specifikusan az adott állampolgársággal, lakóhellyel vagy letelepedési hellyel rendelkező vevőhöz igazodó megjelenítése, nyelvhasználata vagy egyéb jellemzői révén eltér attól az online interfésztől, amelyhez a vevő eredetileg hozzáférni szándékozott, kivéve, ha a vevő az ilyen átirányításhoz kifejezetten hozzájárult.”⁷⁶

Annak tehát nincs akadályja, hogy amennyiben a vevő kifejezetten hozzájárul, akkor átirányításra kerüljön egy másik weboldalra. Ebben az esetben azonban biztosítani kell, hogy hozzáférjen ahhoz az online interfészhez, amelyhez eredetileg szeretett volna hozzáférni. A Rendelet azt is kifejti, hogy ezt a hozzájárulást nem kell minden esetben beszerezni. Így amennyiben korábban már valaki beleegyezett az átirányításba, akkor azt tárolni lehet és automatikusan átirányítható a magyar oldalról az adott külföldi oldalra. Biztosítani kell azonban itt is a visszavonás lehetőségét. Ezen tilalmak nem alkalmazandók abban az esetben, ha a hozzáférés letiltása vagy korlátozása, vagy az átirányítás az uniós jogban vagy az uniós joggal összhangban azon tagállam jogszabályaiban foglalt jogi követelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében szükséges, amelyek hatálya alá a kereskedő tevékenysége tartozik. Ilyen esetekben azonban a kereskedőnek világos és konkrét magyarázatot kell adnia a vevők számára arról, hogy a megfelelés biztosítása érdekében miért van szükség a hozzáférés letiltására, korlátozására, vagy az átirányításra. Ezt a magyarázatot annak az online interfésznek a nyelvén kell megadni, amelyhez a vevő eredetileg hozzáférni szándékozott.⁷⁷

2) Az árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A 4. cikkben elsődlegesen az lett meghatározva, hogy a kereskedő az árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférés vonatkozásában nem alkalmazhat eltérő hozzáférési

⁷³Az interfész (az angol *interface* szóból) két számítógépes (hardver vagy szoftver) eszköz, vagy a számítógép és az azt használó ember érintkezési felülete. Az interfész olyan megoldásokat tételez fel, amelyeket mindkét fél ért. Átvitt értelemben az informatikán kívüli egyéb területeken is használatos ez a kifejezés. A jogászai zsargonban például interfésznek például az egyes tagállamok nemzeti joga által meghatározandó olyan egyes konkrét kérdéseket, amelyeket más jogszabály, pl. az európai uniós joga rendez. Szükség lehet interfészre a nemzeti jognak a nemzetközi joggal vagy nemzetközi magánjoggal való kapcsolódásánál (ún. kollíziós szabályok). Ilyen interfész kérdéseket rendez például a magyar védjegy törvény.

⁷⁴A domain szót az angol nyelvből vettük át, oda pedig a latin nyelvből származtatják, a dominium szóból, aminek a jelentése birtok, uralom, tartomány. A domain név legelfogadottabb magyar fordítása a tartománynév, vagy internetes tartománynév.

⁷⁵ZEKE, 2018.

⁷⁶2018/302 (EU) RENDELET 3. cikk (2) bekezdés

⁷⁷2018/302 (EU) RENDELET 3. cikk (3) bekezdés

feltételeket: „*áru vásárlása valamely kereskedőtől, és az árut vagy valamely olyan tagállamban lévő helyszínre szállítja ki, ahová a kereskedő az általános hozzáférési feltételek értelmében árukiszállítást vállal, vagy ezeket az árukat a kereskedő és a vevő közötti megállapodás szerinti helyszínen veszik át egy olyan tagállamban, amelyben a kereskedő az általános hozzáférési feltételek szerint biztosít ilyen lehetőséget...*”

Ezek szerint tehát amennyiben egy külföldi vevő a kereskedő “.hu” végződésű magyar oldalán kíván vásárolni, akkor ezt lehetővé kell tenni az ott meghatározott áron és módokon, biztosítva például, hogy a leadott rendelését átvehesse az általa megjelölt szaküzletben. Amennyiben azonban a kereskedő egy adott országba nem vállal kiszállítást, akkor erre ezután sem kötelezhető, de biztosítania kell, hogy egy ilyen országból rendelő is tudjon leadni rendelést a kereskedő oldalán, és ha megoldható, akkor megszervezhesse magának –természetesen a saját költségén– a házhozszállítást, illetve az átvételt Magyarországon.⁷⁸

Az árukhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő feltételekkel történő biztosítása alól a rendelet felmentést ad abban az esetben, amikor az uniós jogban vagy a tagállami jogban meghatározott, az uniós jognak megfelelő követelmény tiltja meg a kereskedőnek, hogy bizonyos vevők vagy bizonyos területeken tartózkodó vevők részére árut értékesítsen vagy szolgáltatást nyújtson.⁷⁹

3) A fizetéssel kapcsolatos okokból történő megkülönböztetés tilalma

A kereskedő az általa elfogadott fizetési módok (bankkártyával történő, utalás, készpénz) tekintetében nem alkalmazhat eltérő követelményeket három kritériumra alapítva. Ezek a kritériumok:

- a) ha a fizetési művelet elektronikus művelettel, átutalással, beszedéssel vagy ugyanahhoz a fizetési márkához és kategóriához tartozó kártyaalapú készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történik;
- b) ha az azonosítási követelmények az (EU) 2015/2366 irányelv szerint teljesülnek; és
- c) ha a fizetési műveletre a kereskedő által elfogadott pénznemben kerül sor. A fenti tilalom azonban nem zárja ki azt, hogy a kereskedő ezekkel kapcsolatban olyan díjakat alkalmazzon, amelyeket a vonatkozó uniós jogszabályok nem tiltanak. Ezen díjak azonban nem haladhatják meg a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz használata kapcsán a kereskedő által viselt közvetlen költségeket.⁸⁰

A *Geo-blocking* rendeletben foglalt rendelkezések azonban nem jelentik azt, hogy a kereskedők kötelezve lennének bármely nemzeti bankkártyával történő fizetés, vagy bármely fizetési mód elfogadására. A kereskedők szabadon dönthetnek arról, hogy milyen fizetési módokat kívánnak elfogadni, beleértve a fizetésieszköz-márkákat is. Azonban amennyiben elfogadnak egy meghatározott fizetési módot a fizetési kötelezettség teljesítéséhez, akkor valamennyi vevő tekintetében el kell azt fogadniuk függetlenül a vevő állampolgárságától, lakóhelyétől vagy székhelyétől, a fizetési számla számlavezetési helyétől, a pénzforgalmi szolgáltató székhelyétől, valamint a fizetési eszköz Unión belüli kibocsátásának helyétől.⁸¹

⁷⁸ZEKE, 2018.

⁷⁹ PERESZTEGI-NAGY: *im.* 39.o.

⁸⁰ 2018/302 (EU) RENDELET 5. cikk

⁸¹ PERESZTEGI-NAGY: *im.* 40.o.

KONKLÚZIÓ

A *Geo-blocking* rendelet meglátásom szerint hiánypótló, meghozatala szükséges volt, azonban a technika fejlődésével elengedhetetlen lesz annak folyamatos kiegészítése, hisz újabb és újabb területek jelenhetnek meg, melyek tekintetében ugyanúgy fontos lesz a földrajzi alapon történő megkülönböztetések megelőzése és felszámolása. A Bizottság 2020 november végén közzétette a rendelet rövidtávú felülvizsgálatának eredményeit, mely szerint a megkérdezett 9000 weboldal esetében 26,9%-ról 14%-ra csökkent a földrajzi alapú követelmények okozta akadályok száma. A Bizottság 2020. január 31-én közzé tette a házhozzállítással és az elállással kapcsolatos online ellenőrzésének eredményét, mely kimutatta, hogy a weboldalak 20%-a nem tartja be az indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozás tilalmát,⁸² ezért véleményem szerint fontos lenne az ellenőrzéseket minél gyakoribbá tenni és fellépni azokkal szemben, akik a tilalom ellenére továbbra is korlátozó gyakorlatot folytatnak, hogy ez a szám csökkenhessen.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- ANGYAL Zoltán (2020): Úton a digitális egységes piac felé, *Miskolci Jogi Szemle* 15. évfolyam, 3. különszám 5–13. oldal
- A TERÜLETI ALAPÚ TARTALOMKORLÁTOZÁS TILALMÁVAL ÚJABB AKADÁLYOK HÁRULNAK EL AZ ONLINE VÁSÁRLÁS ELŐTT. (2020). Letöltés helye: <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/geo-blocking/> (Letöltve: 2020. szeptember 3.)
- A HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS FOGALMA, ILLETŐLEG A GYAKORLATBAN VALÓ ELŐFORDULÁSI MÓDJAI. Letöltés helye: https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/altalanos/a_kisebbsegi_onkormanyzatok_kezikonyve/pages/008_hatranynos_megkulonb.htm (Letöltve: 2020. szeptember 1.)
- A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ELSŐ TANÁCS) (2009). InfoCuria. Letöltés helye: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=78362&pageIndex=0&doclang=hu&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=32695004> (Letöltve: dátuma: 2021. november 2.)
- AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK. Brüsszel, 2015.05.06.
- Blocco Geografico. Letöltés helye: <https://www.e-commerce-guide.admin.ch/ecommerce/it/home/ausland/geoblocking.html> (Letöltve: 2020. október 19.)
- C-224/00 SZ. ÜGYBEN HOZOTT ÍTÉLETÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA. Kúria. Letöltés helye: <https://kuria-birosag.hu/hu/eu/c-22400-sz-ugyben-hozott-iteletenek-osszefoglalasa> (Letöltve: 2021. november 2.)

⁸² HORVÁTH M., 2020.

- COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: PRELIMINARY REPORT ON THE E-COMMERCE SECTOR INQUIRY. Brüsszel, 2016.09.15.
- CSEH Gergely (2020). A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató – Magyarország európai uniós teljesítménye a digitalizált világban. Miskolci Jogi Szemle 15. évfolyam (2020), 1. különszám
- FEHÉR Bianca. A versenyjog és az online kereskedelem kapcsolata. Letöltés helye: https://gyh.hu/data/cms1000456/Feher_Bianka.pdf (Letöltve: 2020.10.13.)
- FIN DU GEO-BLOCKING: QUELLES CONSÉQUENCES POUR VOS ACHATS EN LIGNE? (2019). Letöltés helye: <http://www.lex4u.com/fin-blocage-geographique-consequences-vos-achats-ligne/> (Letöltve: 2020.október 19.)
- GOOGLE CHROME – ADATVÉDELMI KÖZLEMÉNY (2021). Letöltés helye: <https://www.google.com/intl/hu/chrome/privacy/> (Letöltve: 2021. november 1.)
- HATÁROKON ÁTNYÚLÓ ONLINE VÁSÁRLÁSOK KORLÁTOZÁSA (2018). Infójegyzet 2018/16. 2. oldal (2018. október 25.)
- HAVU, Katri (2017). The EU Digital Single Market from a Consumer Standpoint: How Do Promises Meet Means. *Contemporary Readings in Law and Social Justice*, Vol. 9, Issue 2, 164. Letöltés helye: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:62004CJ0028_SUM&from=LT (Letöltve: 2022. január 16.)
- HEENAN, Bróna –RIVAS, José –TROUSSEL, Jean-Christophe (2018). *New EU Geo-Blocking Regulation: what business selling into the EU and across Member State borders need to do to comply.* Bird & Bird. Letöltés helye: <https://www.twobirds.com/en/news/articles/2018/global/new-eu-geoblocking-regulation-what-businesses-selling-into-the-eu-need-to-do-to-comply> (Letöltve: 2021.október 29.)
- HORVÁTH M. András (2020). *Tanulságok a külföldi fogyasztóvédelmi döntések alapján.* Letöltés helye: <https://jogaszvilag.hu/a-jovo-jogasza/tanulsagok-a-kulfoldi-fogyasztovedelmi-dontesek-alapjan/> (Letöltve: 2021. november 3.)
- KIRÁLY Miklós (1998): A diszkrimináció tilalma az Európai Bíróság joggyakorlatában. Budapest, Akadémia Kiadó.
- KISS Lilla Nóra (2019). A general summary on Geo-blocking in the EU. *European Studies-The review of European Law, Economics and Politics.*
- KISS Lilla Nóra (2020): „This content is not available in your country” avagy gondolatok a területi alapú tartalomkorlátozás (geo-blocking) jelenségéről és az uniós jogi környezetben, Infokommunikáció és Jog E-Külszám, 2020/2. (75.)
- KULCSÁR Andrea (2016). Lehet-e egységes a digitális piac? Területi alapú tartalomkorlátozás az e-kereskedelemben. *Verseny-tükör XII. évfolyam 2016/2.szám*
- MAKSÓ Bianka (2018). Adatvédelmi kihívások a digitális gazdaságban. (szerk. Miskolczi, Bodnár Péter) XII. Jogász Doktoranduszok Országos Szakmai Találkozója, Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar,
- MACIEJEWSKI, Mariusz –RATCLIFF, Christina – NAES, Kristine (2020). *A mindenütt jelen levő digitális egységes piac.* 2020. április. Letöltés helye: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/43/a-mindenutt-jelen-levo-digitalis-egyseges-piac> (Letöltve: 2020. szeptember 3.)

- MAVROPOULOU, Aikaterini (2019). *Geo-blocking of the audiovisual services in the EU: an indispensable measure or a barrier to a modern Europe? Tilburg Law School Master'S thesis.* Letöltés helye: <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=148183> (Letöltve: 2020.október 19.)
- MODERNISING VAT FOR CROSS-BORDER E-COMMERCE, COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2020/194. Letöltés helye: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/vat-e-commerce/modernising-vat-cross-border-e-commerce_mt (Letöltve: 2021. október 29.)
- PERESZTEGI-NAGY Imola (2016): A digitális egységes piac kihívásai: online értékesített árukhoz és szolgáltatásokhoz való diszkriminációmentes hozzáférés az Európai Unióban. *Fontes Iuris*, 2016/4.
- Preliminary Report on the E-commerce Sector Inquiry (2016). Európai Bizottság. Letöltés helye: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_preliminary_report_en.pdf (Letöltve: 2020.október 10.)
- SCHUBAUER Petra (2017). Az elfeledtetéshez való jog az új adatvédelmi rendelet tükrében. *Infokommunikáció és Jog*, 2017/2. (69.), 87–89. oldal
- TARRANT, Andrew– DI MAURO, Luca (2016): *Increasing the Benefits from the Digital Single Market.* European Networks Law and Regulation Quarterly (ENLR), Vol. 4, Issue 2, 98-109. oldal
- TOBIAS James (2015-2016): *What you need to know about the Digital Single Market.* Managing Intellectual Property, Vol. 255, 35-39. oldal
- TORJÁKNÉ AMBERGER Teréz (2018). Az EU új geoblocking rendelete különös tekintettel annak versenyt érintő vonatkozásaira. Letöltés helye: http://www.mie.org.hu/2018_osz/geoblocking_Torjakne-Amberger%20Terez-GVH-20181123.pdf (Letöltve: 2020. augusztus 23.)
- UNA NUOVA INDAGINE RIVELA CHE I CONSUMATORI DELL'UNIOEN EFFETTUANO SEMPRI PIÙ SPESSO ACQUISTI TRANSFRONTALIERI ONLINE (2017). Európai bíróság. Letöltés helye: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/it/ip_17_2109 (Letöltve: 2021. november 3.)
- ZEKE Péter: A geo-blocking rendelet értelmezése, Ecommerce Hungary. (2018), Letöltés helye: <https://ecommerce.hu/a-geo-blocking-rendelet-ertelmezese/> (Letöltve: 2020. szeptember 2.)

Jogszabályok, uniós jogi aktusok:

2006/123/EK irányelv – szolgáltatási irányelv

2009. évi LXXVI. törvény

2018/302 (EU) rendelet

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2394 rendelete (2017. december 12.) a fogyasztóvédelmi jogszabályok végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről és a 2006/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/644 rendelete (2018. április 18.) a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 Rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről

és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól; röviden Eker. irányelv

Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés egységbe foglalt változata. (2012). *Az Európai Unió Hivatalos Lapja*, 10. (Megtekintés dátuma: 2020. augusztus 31.)

Bizottság 330/210/EU rendelete

Európai Bíróság ítéletei:

C-28/04. sz. Tod's SpA és Tod's France SARL kontra Heyraud SA ügy (ECLI:EU:C:2005:418)

C-29/95. sz., Pastoors és Trans-Cap ügyben 1997. január 23-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-285.] (ECLI:EU:C:1997:28)

C-103/08. sz., Gottwald ügy (ECLI:EU:C:2009:597)

C-131/12. sz. a Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González ügy (ECLI:EU:C:2014:317)

C-224/00. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2002. március 19-én hozott ítélete (ECLI:EU:C:2002:185)

C-230/16. sz. Coty Germany GmbH kontra Parfümerie Akzente GmbH ügy (ECLI:EU:C:2017:603)

C-439/09 sz. Pierre Fabre Dermo-Cosmétique SAS ügyben (ECLI:EU:C:2011:649)